

Hva er det, hvorfor eksisterer det, hvem er det for?

Regjeringen besluttet i 2005 å opprette ventemottak for å gi et ensartet tilbud til tidligere asylsøkere uten lovlig opphold i Norge inntil de forlater landet. Ventemottakene er plassert i den tidligere sivilforsvarsleiren i Lier kommune og i tidligere Fagerli sykehjem i Nannestad kommune.

Ventemottaket er et åpent og frivillig botilbud til tidligere asylsøkere som har mistet tilbudet i ordinære asylmottak etter endelig avslag på søknaden om asyl. Ventemottakene skal ha en nøktern, men forsvarlig standard med enkel forpleining. Ved opprettelse av ventemottak vil statlige myndigheter tilby et sammenhengende botilbud for alle personer, fra de søker asyl og til de etter avslag forlater landet.

Enslige mindreårige asylsøkere, barnefamilier, syke og personer som samarbeider med International Organization for Migration (IOM) eller politiet om retur, skal fortsatt kunne bo i ordinære asylmottak inntil avreise.

Spørsmål og svar

Hvem får plass i ventemottak?

Det er plass til 100 beboere i hvert av ventemottakene. Dersom det skulle vise seg at antall plasser ikke er tilstrekkelig, vil aktuelle personer kunne bo i ordinære mottak inntil det er ledig kapasitet i ventemottak.

Hvorfor opprettes ventemottak?

Med ventemottak vil staten gi et ensartet tilbud til tidligere asylsøkere uten lovlig opphold i Norge inntil de forlater landet. I tillegg gir dette en bedre oversikt over tidligere asylsøkere som oppholder seg ulovlig i landet.

Ved å opprette ventemottak overtar staten en del av kommunenes ansvar ved å gi tilbud om kost og losji til tidligere asylsøkere inntil de forlater Norge. Selve plikten for kommunene til å yte akutt livsnødvendig hjelp endres imidlertid ikke ved opprettelsen av et ventemottak, men det skal ikke være nødvendig for

tidligere asylsøkere å oppsøke sosialkontorene for å be om hjelp.

Hva menes med åpent og frivillig botilbud?

Plass i ventemottak er et frivillig botilbud for personer som har fått endelig avslag på asylsøknaden og mistet derfor tilbud om plass i ordinær asylmottak.

Ventemottak har adgangskontroll men beboere kan fritt gå inn og ut av mottaket etter eget ønske. Beboere som har vært borte i mer enn tre dager vil miste plass på mottaket. De som ønsker å flytte tilbake til ventemottak bes om å ta kontakt med UDI region Oslo.

Hvorfor har man ikke et lukket ventemottak?

Et lukket mottak vil være en fengselslignende institusjon, som krever domstolsbehandling av hver enkelt sak for å avgjøre om vilkårene for fengsling er oppfylt. For de personer hvor det er behov for pågrepelse og fengsling etter utlendingsloven, har politiet rutiner for dette.

Hvorfor er det UDI og ikke politiet som har ansvar for drift av dette mottaket?

Ventemottak er ikke ment som et tvangstiltak, men som et frivillig botilbud. Målsettingen er at de fleste skal reise frivillig ut av landet etter endelig avslag på asylsøknaden. UDI skal samarbeide tett med politi, kommunale myndigheter, lokalmiljø og driftsoperatør.

Vil ikke ventemottak motivere personer som oppholder seg ulovlig til å bli i landet?

Personer som oppholder seg på ventemottak skal motiveres til å returnere til sitt hjemland. De skal få informasjon om returordninger og fokus skal være rettet mot hjemreise. Beboere på ventemottak tilbys kost og losji og ikke lommepenger. Ordningen er ikke motiverende for videre opphold i Norge.

Hvordan vil man ha kontroll med de som bor på mottaket?

Ventemottak er et botilbud til tidligere asylsøkerer som har fått endelig avslag på søknad om asyl. De

oppholder seg dermed ulovlig i Norge. Det vil være politiet ved Politiets Utlendingsenhet som er ansvarlige for å fastsette identitet, skaffe reisedokument og uttransportere denne gruppen.

Bemanningen i ventemottak skal være høyere enn i ordinære mottak. Det er døgnkontinuerlig bemanning. Det er i tillegg innført adgangskontroll. Adgangskontroll skal hindre uvedkommende adgang, samtidig som dette skal gi en oversikt over hvem som til enhver tid oppholder seg der.

Vil de som bor på mottaket ha rett på helsetjenester?

Lov om helsetjenester i kommunen og Spesialisthelsetjenesteloven regulerer volum og omfang av det helsetilbud en person som befinner seg ulovlig i Norge har rettskrav på. Loven oppstiller vilkår om at "alle personer må sikres tilgang til øyeblikkelig hjelp og annen helt nødvendig helsehjelp som ikke kan utsettes." Det vil være en egen helsetjeneste på ventemottak.

Hvor lenge kan personer bo på ventemottak?

Personer med endelig avslag kan bo i mottaket inntil de enten velger å returnere frivillig, til politiet uttransporterer dem, eller de forlater mottaket av andre grunner.

Hvor mye vil det koste staten å drive mottak?

Det er satt av 25,5 millioner til drift av ventemottaket i Lier og etablering og av nytt ventemottak i UDIs budsjett for 2007. Utgiftene vil knytte seg til leie av bygningsmasse, kontrakt med driftsoperatør som vil drive mottaket og andre utgifter, blant annet helsetjeneste og investeringer.

Får de som bor der dagpenger?

Nei. De som bor på ventemottak får enkel innkvartering, mat og nødvendighetsartikler (såpe, klær etc).

Uten noen form for sysselsetting, er det ikke fare for at de som bor der kommer til å jobbe svart?

Det vil alltid være en risiko for at personer med ulovlig opphold i landet, og som er helt uten midler, vil komme til å jobbe svart. Vi legger til grunn at det

er ulovlig for arbeidsgivere å ansette personer uten arbeidstillatelse. Beboere vil få tilbud om fritidsaktiviteter som for eksempel internett, film og treningsrom.

Er dette syke mennesker?

Personer med endelig avslag på asylsøknaden uten vilje til å dra hjem er utvilsomt i en vanskelig livssituasjon. Dette betyr imidlertid ikke at de er syke. Personer som vurderes som for syke vil ikke miste botilbudet i ordinære asylmottak. Personer med særskilte behov, deriblant personer med psykiske vansker, vil videre kunne få tilbud om å bo på forsterkede avdelinger i mottak. Les mer om [forsterkede avdelinger](#).